

Aleksis K – viikonvaihte

Mistä tuntee joulun?

Vanhan perinteisen sanonnan mukaan joulusta on jo aikoja sitten tullut kaupallisuuden riemujuhla, jonka keskellä harva maltaa pysähtyä miettimään juhlan perimmäistä sanomaa. Tänä jouluna tosin myös kaupankäynti on päässyt vähän rapistumaan, kun ilmat ovat olleet sellaisia, ettei kukaan tosissaan tarvitse mitään mitä ei olisi tarvinnut jo kesällä. Jos tätä menoa jatketaan, muutaman vuosikymmenen kuluttua joulun perinteistä ei ole jäljellä enää edes kaupallisuutta, ja koko juhla mennä livahdaa ohi kenenkään huomaamatta, kuin jokin helluntai nykyisin.

Toistaiseksi kuitenkin joulun huomaa ainakin joulumusiikista, ellei mistään muusta. Dingelidangelia työnnetään suut ja korvat täyteen joka tuutista, paitsi Sävelradiosta, joka sentään lopetettiin kuin sika juuri joulun alla.

Mutta jaksammeko enää pysähtyä miettimään sitäkin, mitä joululauluissa oikeastaan sanotaan?

Otetaanpa muutamia esimerkkejä. Tämän joulun ajankohtaisimmaksi lauluksi on yllättäen noussut vanha klassikko ”No onkos tullut kesä nyt talven keskelle”, jossa suorasanaisesti muistutetaan ihmiskuntaa kasvihuoneilmiöstä. Laulu kuitenkin kaipaisi päivitystä, sillä heti seuraavassa säkeessä kehoitetaan vastuuttomasti: ”ja laitetaankos pesä myös pikkulinuille”. Eihän nyt, hyvänen aika, pidä laitella pesiä lintuinfluenssa saastuttamille elukoille, vaan mieluummin purkaa entisiäkin ja laitella suojakatoksia avopaikoille.

Täysin vanhentuneina voidaan pitää monta muuta joululaulua, kuten ”Valkeaa joulua”, ”On hanget korkeat nietokset” ja ”Lunta tulvillaan”. Niihin pitäisi liittää vähintään huomautus, että useimpien tiedemiesten mielestä ilmastonmuutos on tosiasia ja se on ihmisen aiheuttamaa. Laulujen ymmärrettävyyden takia olisi syytä myös poistaa vanhat viittaukset maalaiskulttuuriin. Eiväthän nykyisin nuoret tiedä, mikä on esimerkiksi liinakko, kystä tai edes ruuna. Paremminkin meni perille vaikkapa muotoilu: ”Ei formulammekaan nyt enää talliin jää...” ja ”On äiti laittanut tekstiviestin...”

Eräänlaisena hyvänä mallina toimii yllättäen joulunvieton aloittava adventtilaulu, Hoosianna, jossa sukupuoliroolit vastaavat avartuneita käsityksiä. Ei nykyaikana enää kukaan ihmettele, jos Daavid Hoosin pojalle on annettu nimi Anna.

Sen sijaan laulussa ”Reippahasti käypi askeleet” naisnäkökulma on säilynyt huolestuttavan perinteisenä: ”Äidin hommat niin on kiireiset...” On suoranainen ihme, ettei mikään naisasialiitto ole vaatinut kiellettäväksi sovinnista tekstiä, jossa jouluvalmistelut sysätään nimenomaan äidin harteille. Missä isä luuhaa? Se tosin kerrotaan seuraavassa säkeistössä: ”Taatto, taatto läksi innoissaan...” Hän väittää menevänsä joulukuusen hankintahakkuisiin, mutta innokkuus panee epäilemään, että tosi asiassa hän taitaa putkahtaa kapakkaan joulusiivousta pakoon.

Artikkelin lähde [Kaleva](#)